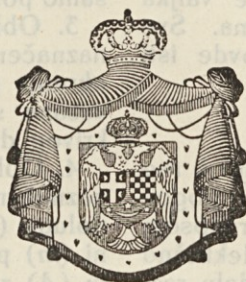

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 21 (9)

Izdan 1. Jula 1929.

PATENTNI SPIS BR. 6080

Österreichische Siemens-Schuckert-Werke, Beč.

Aparat za uključivanje i puštanje u rad za električne pogone sa frikcionim prenosom snage.

Prijava od 9. jula 1927.

Važi od 1. jula 1928.

Pronalazak se odnosi na aparat za uključivanje i puštanje u rad za električne pogone sa frikcionim prenosom snage i cilj mu je, da rukovanje kretnim frikcionim pogonom učini tačnijim i lakšim, nego što je slučaj kod poznatih motora sa pogonom za upravljanje pomoću valjka za zatezanje ili pomoću frikcionih spojnika. Po pronalasku su električna uključna naprava motora i naprava za puštanje u rad frikcionog prenosa vezane sa zajedničkom ručicom tako, da električno uređenje na prvenstveno malom delu puta razvođenje bude zadovoljeno malim prenosom, a frikciona, mehanička naprava na sledećem delu sa većim prenosom. Ovo uređenje je vrlo podesno prvenstveno za mašine za pređenje, kod kojih se mehaničkim regulisanjem vrši ušteta u skupim regulišućim motorima.

Nacrt pokazuje u sl. 1 jedan primer izvođenja pronalaska, gde motor sa kratkom vezom i sa napravom za puštanje u rad sa prekidačem sa zvezde na trougao tera remenski pogon, koji se uključuje i isključuje pomoću valjka za zatezanje remena, a je motor, b je prekidač sa zvezde na trougao, c na motornom vratilu postavljeni kotur preko koga ide remen d, e valjak za zatezanje, koji se okreće oko motornog vratila i o čiju polugu f visi teret g , h je ručna poluga za upravljanje, koje je s jedne strane u vezi preko šipa i sa viljuškom j poluge prekidača, a s druge preko valjka l sa krivim delom k na po-

luzi f . Pri okretanju poluge h prelazi prvo prekidač sa zvezde na trougao na putu A iz nultog položaja preko položaja zvezdaste veze u položaj trouglaste veze. Za vreme ovog puta poluge f je u miru, jer je deo k u početku upravljen po kružnom luku, koji je koncentričan sa osom m poluga h , dakle ne kreće se sa valjka l ni gore, ni na dole. Čim pređe put A , valjak l dođe na iskrivljeni deo komada k i poluga f pada vučena tegom g usled čega valjak e povlači remen d . Zbog velikog prenosa pri ovom kretanju duž puta B može se vršiti detaljniji pritisak na valjak e .

Frikcioni prenos može imati i oblik frikcionice spojnice ili tome slično.

Sl. 2 odgovara praktičnom izvođenju pronalaska prilikom pogona jedne mašine za pređenje. Motor a leži na okviru n mašine, koji u neku ruku obrazuje njen nosač. Na ovom okviru leže: prekidač b , poluga f za valjak za zatezanje remena i ručna poluga za upravljanje u vidu krivaje h . Ovi delovi su osovinom m krivaje h i krivim vođicama l', k', i', l' međusobno vezani. Ove vođice na poluzi h i prekidaču b pokazane su i u poprečnom preseku i to gledane sa strane krivaje. Pri vođenju krivaje iz položaja mira (put A) prvo se kreće samo prekidač b . Zatim (put B) stane poluga f' , a poluga f se kreće. Vođica k' za polugu f ide u putanju A koncentrično osovini m , vođica i' za prekidač b ide pak u putanju

B koncentrično osovini *m*. Poluga *f* nosi ovde valjak *e* o naročitom kraku *o*, koji se može pomoću proreza *q* i oslona *p* različito podešavati. Time se kretanje valjka podešava raznim dužinama remena. Sve ostale oznake iz sl. 1 imaju i ovde isti značaj.

Patentni zahtevi:

1. Aparat za uključivanje i puštanje u rad za električne pogone, naročito za pogon tekstilnih mašina, sa frikcionim prenosom snage, naznačen time, što se električno uređenje na prvenstveno malom delu razvodnog puta zadovoljava malim prenosom, a frikciona mehanička naprava na sledećem delu puta sa većim prenosom.

2. Oblik izvođenja po zahtevu 1, naznačen time, što na motoru ili njegovom nosaču leže prekidač (*b*), poluga (*f*) za valjak za zatezanje remena i ručna rukujuća

poluga (*h*), i vezuju se međusobno tako, da se pri kretanju poluge (*h*) iz položaja mira kreće najpre samo prekidač a zatim samo poluga za valjak za zatezanje remena.

3. Oblik izvođenja po zahtevu 1 ili 2 naznačen time, što je oko ose motora (*a*) okretna poluga (*f*) za valjak za zatezanje vezana sa rukujućom polugom (*h*) preko krivog dela (*k*).

4. Oblik izvođenja po zahtevu 1, 2 ili 3 naznačen time, što se krive vođice (*k*) za polugu (*f*) idu koncentrično prema osovini (*m*) poluge u oblasti, koja odgovara putu (*A*) za stavljanje u rad prekidača (*b*).

5. Oblik izvođenja po zahtevu 1 do 4 naznačen time, što valjak za zatezanje (*e*) leži pomerljivo na poluzi (*f*).

6. Oblik izvođenja po zahtevu 5 naznačen time, što valjak nosi njegov sopstveni krak (*o*), koji je pomerljiv prema poluzi (*f*) na pr. pomoću oslona (*p*) i proreza (*q*).

Važi od 1. jula 1928.

1927. od 9. jula 1927.

Uzi A Pri okretanju poluge h prelazi preko prekidača sa zvezde na trougao na putu A iz položaja preko položaja zvezde. U vreme u položaj trougla zvezda ne ovdje putu poluge f je u miru jer je do A u početku upravljen po krivom delu k, koji je koncentričan sa osom m poluge h, dakle ne kreće se sa valjka e ni gore ni na dolje. Cim pređe put A valjak e dođe na aktivni deo komada f i poluga f bude vučena leđom u usled čega valjak e povlači remen d. Čim valjak e pređe put B od kretanja putu B prenos na ovom kretanju putu B može se videti detaljniji prikaz na va-

Frikcioni prenos može imati i oblik fikcione spojnice ili tome slično.

Sl. 2 odgovara praktičnom izvođenju priklasnog pogona jedne mašine za pređenje. Motor u leži na okviru u mašini koji u neku temu obratuje njen nosač. Na ovom okviru leži prekidač b, poluga f za valjak za zatezanje remena i ručna poluga za upravljanje u vidu krivice A. Ovi delovi su osovinom m krivice h i krivim vođicama f, k, l, m međusobno vezani. Ove vođice na poluzi h i prekidaču b pokazuju se u pravečnom preseku i to gledano sa strane krivice. Pri vođenju krivice iz položaja mira (sl. A) prvo se kreće samo prekidač b. Zatim (sl. B) stane poluga f, poluga f se kreće. Vođice k za polugu f i deo putanja A koncentrično osovini m vođice h za prekidač b i deo putanja B na po-

...oblasti se odnosi na aparat za uključivanje i puštanje u rad za električne pogone i mašine u rad za električne pogone sa frikcionim prenosom snage i cilj je da se rukovodno kretanje frikcionim prenosom učini tačnijim i lakšim, nego što je to kod poznatih motora sa pogonom sa uključivanjem pomoću valjka za zatezanje remena. Po pravečnom prikazu prikazuje se električna naprava motora za puštanje u rad fikcione naprave vezane sa zatezničkom ručicom, da električno uređenje na pravečnom malom delu puta razvodnog puta zadovoljava malim prenosom, a frikciona mehanička naprava na sledećem delu puta prenosom. Ovo uređenje je vrlo pogodno primenjeno za mašine za pređenje, koje se mehaničkim regulisanjem mogu upravljati u skupim regulisanim motorima. Prikazuje se u sl. 1 jedan primer: zvezda u trougla sa krakom za kretanje u rad sa zvezdom na trougao leži na putu A preko prekidača b. Poluga f je povezana sa zvezdom na trougao preko krivice k, koja je koncentrična sa osom m poluge h. Ova poluga f je pomerljivo na poluzi f preko oslona p i proreza q. Ova poluga f je povezana sa zvezdom na trougao preko krivice k, koja je koncentrična sa osom m poluge h. Ova poluga f je pomerljivo na poluzi f preko oslona p i proreza q.

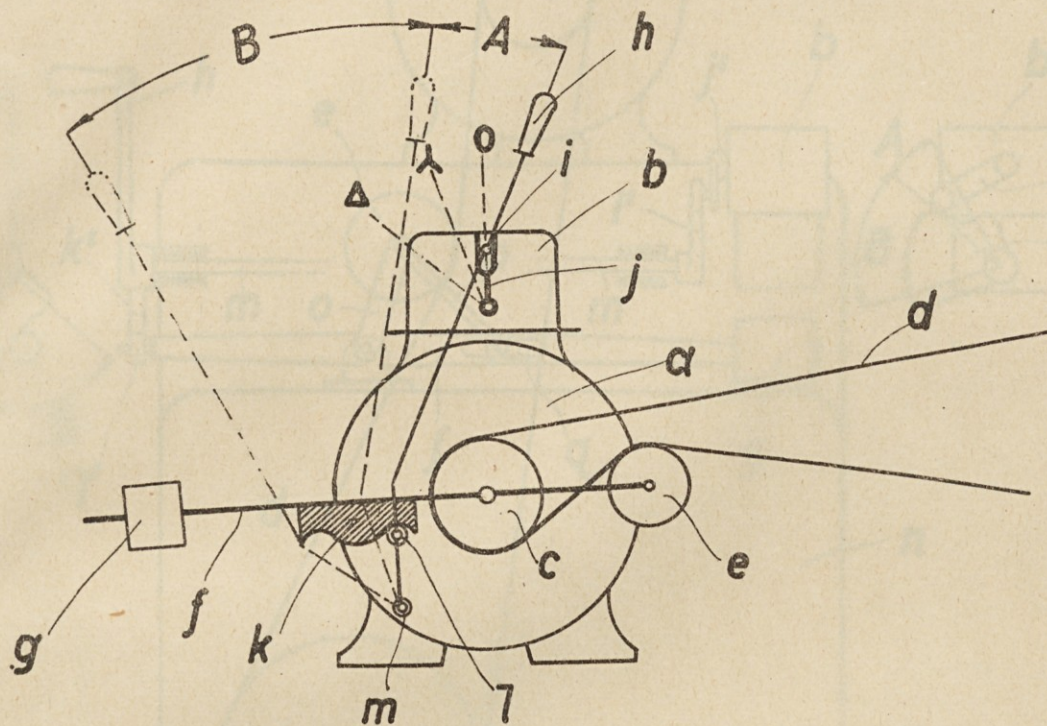

FIG. 1

FIG. 2

u koncentrično osnova m. Poluga l nosi ovde valjak p u horizontalnom položaju, koji se može pomoću proreza q i oslona p različitio podošavati. Time se kretanje valjka podešava raznim dužinama remena. Sve ostale oznake iz sh 1 imaju i ovde isti značaj.

Patentni zahtevi

1. Aparat za odličivanje i puštanje u rad za električne pogone, naročito za pogone loksivnih mašina, sa frikcionim prenosom snage, naznačen linijom, što se električnim uređajem na priključeno malom delu razvodnog pula zadovoljava malim prenosom, a frikcionu mehanizmu naprava n nosi sa istim delu pola sa vodim prenosom.
2. Oblik izvođenja po zahtevu 1, naznačen linijom, što na motoru ili mehanizmu nosi sa istim delu pola sa vodim prenosom, koji se dovodi preko valjka p, poluga l i zahteva remena i razvodnog dela.

Poluga (h), i vezuje se mehanizmom, koji se na kretanju poluge (h) u položaju (h) odnosi prema samo jednom preseku, a sam poluga za valjak za zahteva (k) i razvodnog dela (l) zahteva (k) i razvodnog dela (l) prema krivoj dela (k).

3. Oblik izvođenja po zahtevu 1, naznačen linijom, što se oko ose motora nosi sa istim delu pola sa vodim prenosom, koji se dovodi preko valjka p, poluga l i zahteva remena i razvodnog dela.
4. Oblik izvođenja po zahtevu 1, naznačen linijom, što se krivo vodeno (h) za polugu (l) ima koncentričnu osnova (h) i (h) poluga i oblik koji odgovara polugu (h) za stavljanje u rad preklapanja (h).
5. Oblik izvođenja po zahtevu 1, naznačen linijom, što se oko ose motora nosi sa istim delu pola sa vodim prenosom, koji se dovodi preko valjka p, poluga l i zahteva remena i razvodnog dela.
6. Oblik izvođenja po zahtevu 1, naznačen linijom, što valjak nosi preko razvodnog dela (l) zahteva (k) i razvodnog dela (l) prema krivoj dela (k).

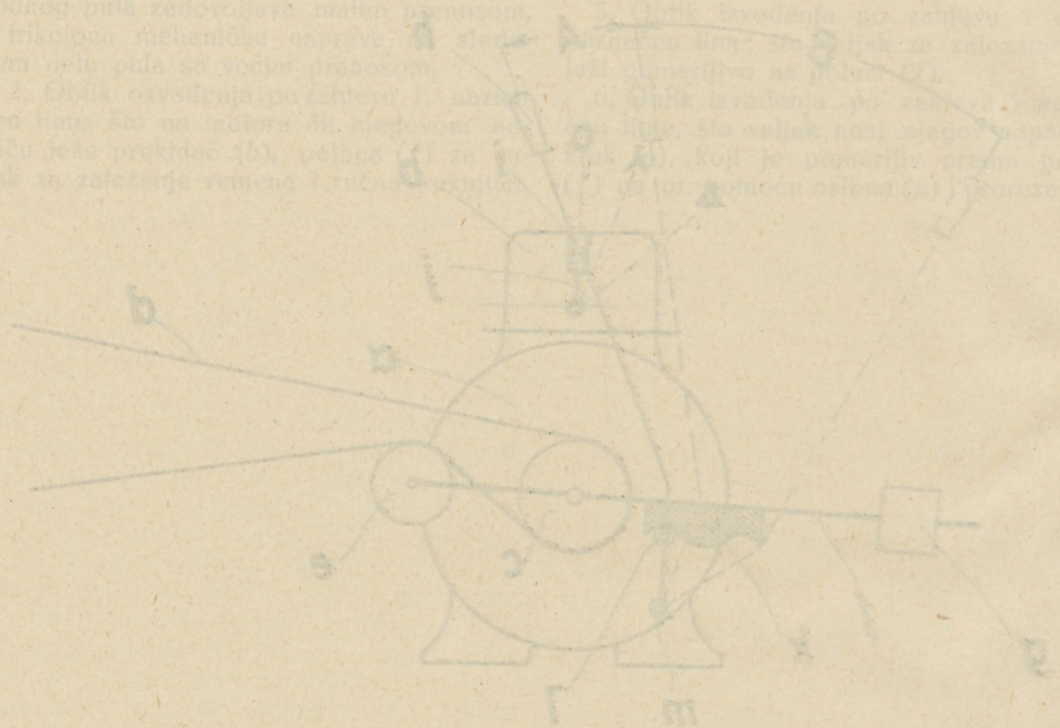

FIG. 1

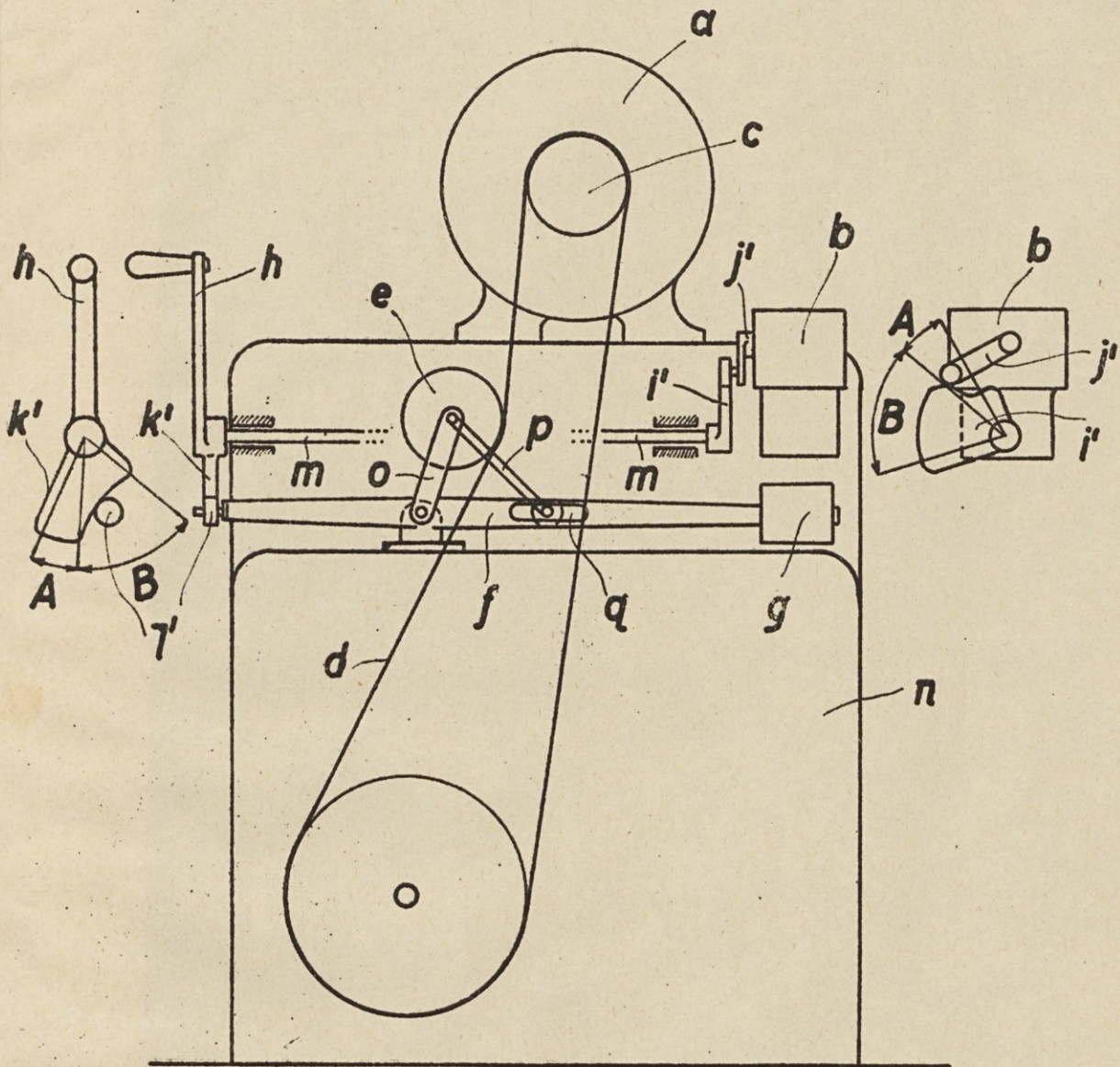

FIG.2

